مجله دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پیاورد سلامت)
دوره ۱۱ شماره ۲ خرداد و تیر ۱۳۹۶، ۱۸۰-۱۷۳

مقاله پژوهشی

میزان انطباق الزامات ساختاری مجلات علوم پزشکی کشور ایران با معیارهای نمایه‌سازی اسکوپوس

اعظم شاهبداغی[۱]، آرزو فرهادی[۲]، دکتر مریم شکفته[۳]، دکتر منوچهر کرمی[۴]

دریافت مقاله : مهر ۱۳۹۵
پذیرش مقاله : بهمن ۱۳۹۵

*نویسنده مسئول :
آرزو فرهادی؛
معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی همدان

Email :
a.farhadi@umsha.ac.ir

چکیده

زمینه و هدف: در چند سال اخیر مجلات علمی- پژوهشی علوم پزشکی کشور از نظر تعداد، روند رو به رشدی داشته است. این مجلات برای نمایه‌شدن در نمایه‌نامه‌های بین‌المللی باید معیارها و استانداردهای لازم را رعایت کنند. این پژوهش با هدف تعیین میزان انطباق الزامات ساختاری مجلات علوم پزشکی کشور با معیارهای نمایه‌سازی Scopus انجام شده‌است.

روش بررسی: این مطالعه از نوع توصیفی- کاربردی بود که با استفاده از روش‌های کتاب‌سنجی انجام شد. جامعه ی مورد پژوهش را کلیه مجلات علمی - پژوهشی مصوب وزارت بهداشت در سال ۱۳۹۳ تشکیل دادند. ابزار گردآوری داده‌ها سیاهه ی کنترل مستخرج از پایگاه Scopus بود. داده‌ها پس از گردآوری و ورود به رایانه توسط نرم افزار آماری SPSS20 و به کمک روش‌های آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: این مطالعه نشان داد که بیش از نیمی از مجلات علوم پزشکی کشور از بیانیه‌های ویراستاری بین‌المللی پیروی نمی‌کنند. همچنین حضور اعضای هیئت تحریریه بین‌المللی در این مجلات بسیار پایین می‌باشد. به طور میانگین ۸۳/۳٪ از اعضای هیئت تحریریه مجلات از داخل کشور می باشند. مشارکت نویسندگان غیرایرانی نیز در این مجلات بسیار پایین است. تنها ۵/۷۹٪ از نویسندگان مجلات علوم پزشکی را غیر ایرانی‌ها تشکیل می‌دهند.

نتیجه گیری: میزان پیروی مجلات علوم پزشکی کشور از معیارهای مد نظر نمایه نامه Scopus، در سطح مطلوبی قرار ندارد. رعایت کامل این معیارها توسط مجلات می‌تواند مسیر ورود و نمایه سازی را در این نمایه نامه تسهیل نماید.

واژه های کلیدی: الزامات ساختاری، مجلات علوم پزشکی، نمایه سازی، اسکوپوس، کشور ایران

[۱] مربی گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
[۲] کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، معاونت تحقیقات و فناوری، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
[۳] استادیار گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
[۴] دانشیار گروه اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

[Downloaded from payavard.tums.ac.ir on 2025-12-08]

مقدمه

اهمیـت مجـلات علمـی بـه عنـوان یکـی از مهمتریـن راه‌های ارتبـاط علمـی از دهـه‌ی ۱۹۶۰ بـه بعد رو به افزایش اسـت. امروزه در حـوزه فعالیت‌هـای علمـی- تخصصـی بهتریـن راه و مناسـبترین ابزار بـرای دسترسـی به دانـش روز، مجلات علمـی می‌باشـند(۲-۱). علوم پزشـکی و بهداشـت بـه عنـوان یکـی از حوزه‌های اصلـی پژوهش در سراسـر جهـان همـواره مطـرح بـوده و هسـت. محققان این حـوزه در تلاشـند تـا نتایـج یافته‌هـای خـود را به صـورت مقالـه منتشـر نمایند و در اختیـار سـایر پژوهشـگران قراردهنـد. امـا بدیهی اسـت کـه تنها مقالاتـی فرصـت حضور در عرصـه ی بین‌المللـی را خواهند یافت که در مجلاتـی انتشـار یابنـد که توسـط نمایه نامه‌هـای معتبـر بین‌المللی، نمایـه سـازی می‌شـوند. نمایـه نامه‌هـای بین‌المللـی به عنـوان پل‌های ارتباطـی بیـن کشـورها محسـوب شـده و مسـیر آسـانتری را بـرای دسترسـی بـه اطلاعـات مورد نیـاز محققـان فراهـم می‌آورند(۳).

در ایـران نیـز در چنـد سـال اخیـر بـا توجـه بـه رشـد سـریع دانشـگاه‌ها و مراکـز تحقیقاتـی و ایجـاد فضای رقابتـی، تعداد مجلات علمـی- پژوهشـی رونـد رو بـه رشـدی داشـته و روز بـه روز هـم بـر تعـداد درخواسـت‌های دانشـگاه‌ها و مراکزتحقیقاتـی برای انتشـار مجـلات جدیـد افـزوده می‌شـود. امـا بررسـی‌های انجـام شـده، نشـان داده کـه تعـداد اندکـی از ایـن مجـلات توسـط نمایـه نامه‌های بین‌المللـی نمایـه سـازی شـده اسـت(۶-۴).

از مزایـای نمایه‌سـازی مجـلات در نمایـه نامه‌هـای بین‌المللی می‌تـوان بـه افزایـش میـزان رویت‌پذیـری مجلـه، افزایـش احتمـال دریافـت اسـتناد و بـه دنبال آن کسـب اعتبـار در جامعه علمی، اشـاره نمـود(۹-۷). بنابرایـن وضعیـت تولیـدات علمی نمایه‌سـازی شـده در نمایـه نامه‌هـای اسـتنادی یکـی از مهمتریـن شـاخص‌هایی اسـت کـه می‌توانـد بـه منزلـه ی موفقیـت جامعه ی پژوهشـی هر کشـور در نظر گرفته شـود. بـه همین دلیل افزایـش تعداد مجلات علمی نمایه‌سـازی شـده در پایگاه‌هـای اطلاعاتـی بین المللی در کنار سـایر شـاخص‌های علـم و فنـاوری، در سـطح وسـیعی مـورد توجـه کشـورهای مختلف جهـان بوده و هسـت(۱۰).

در همیـن راسـتا نمایه‌نامـه ی اسـتنادی Scopus پـس از Web of Science بـه عنـوان مهمتریـن پایـگاه اسـتنادی در سـطح جهـان مـورد توجـه پژوهشـگران مختلـف می‌باشـد. ایـن نمایه نامه ی اسـتنادی توسـط یکـی از بزرگترین و معتبرترین ناشـران جهان یعنی Elsevier طراحی و راه‌اندازی شـده اسـت. این نمایه نامه بـرای اطمینـان از فراینـد صحیح ارزیابـی مجلات جهت نمایه‌سـازی، اقـدام بـه تهیـه ی معیارهـای مشـخص نمـوده اسـت(۱۱). مجـلات مختلـف چنانچـه قصـد ورود و نمایـه سـازی در ایـن نمایه‌نامـه را دارنـد، ابتـدا باید اصول و معیارها را شناسـایی و کامـلاً آنها را رعایت نماینـد تا شـانس خـود را بـرای نمایه سـازی افزایـش دهند.

بررسـی‌های محققـان نشـان داد کـه تاکنـون پژوهش‌هـای داخلـی و خارجـی متعـددی مجـلات نمایـه شـده در Scopus را دسـتمایه پژوهـش خـود قـرار داده‌انـد(۱۴-۷). امـا تاکنـون پژوهشـی بـه بررسـی میـزان تطابق مجـلات علمی- پژوهشـی علوم پزشـکی با معیارهـای گزینـش مجـلات Scopus نپرداخته اسـت. لـذا این مطالعه بـا توجـه بـه اهمیـت نمایه‌سـازی مجـلات، بـا هـدف تعییـن میـزان تطابـق مجـلات علمی- پژوهشـی علوم پزشـکی کشـور بـا معیارهای گزینـش مجـلات پایـگاه Scopus انجام شـده اسـت. تعییـن وضعیت فعلـی ایـن مجـلات می‌تواند فرصت مناسـبی را در مسـیر نمایه‌شـدن آنهـا در نمایـه نامه‌هـای بین‌المللـی فراهـم آورد.

روش بررسی

پژوهـش حاضـر از نـوع توصیفی-کاربـردی بود که با اسـتفاده از روش‌هـای کتـاب سـنجی انجـام شـد. جامعـه ی مـورد پژوهـش را ۳۲۷ مجلـه علمـی- پژوهشـی مصـوب کمیسـیون نشـریات علـوم پزشـکی کشـور کـه تـا زمـان انجـام ایـن مطالعه(مـرداد مـاه ۱۳۹۳) رتبـه ی علمـی- پژوهشـی را اخـذ نمـوده بودنـد، تشـکیل مـی‌داد. ابـزار جمـع آوری داده‌هـا سـیاهه کنترلـی بود کـه براسـاس معیارهای سـاختاری مـورد انتظـار نمایه‌نامـه بین‌المللـی Scopus تنظیـم گردید. ابتـدا ۳۲۷ مجلـه ی مـورد مطالعه در پایگاه Scopus جسـتجو شـد تا وضعیـت نمایه‌سـازی آن‌هـا مشـخص شـود. از ۳۲۷ مجلـه ی مـورد بررسـی ۹۵ عنـوان مجلـه در Scopus درحـال نمایه‌سـازی بـود کـه از مطالعـه مـا خـارج شـد. چهـار شـماره آخـر ۲۳۲ مجلـه‌ای کـه در Scopus مورد نمایه‌سـازی قرار نمی‌گرفتند، بررسـی و سـیاهه کنترل تنظیـم شـده بـرای آن‌هـا تکمیـل گردیـد. داده‌ها پـس از گـردآوری و ورود بـه رایانـه توسـط نـرم افـزار SPSS و با کمک روش‌هـای آمار توصیفـی تجزیـه و تحلیل شـد.

یافته ها

معیارهـای انتخـاب مجـلات توسـط نمایـه نامـه Scopus در ۵ دسـته کلـی سیاسـت مجلـه، محتـوا، پایـداری مجلـه، نظـم انتشـاراتی و دسترسـی آنلاین گروه‌بندی شـده اسـت. هرکـدام از این گروه‌هـا معیارهـای سـاختاری و کیفـی نیـز دارنـد. در ایـن پژوهـش

[Downloaded from payavard.tums.ac.ir on 2025-12-08]

به ارزیابی شاخص‌های ساختاری همچون معیار ذکر فرآیند داوری همتایان(Peer-Review)، نگارش عنوان مقاله، چکیده، کلیدواژه‌ها و فهرست منابع مقالات به انگلیسی، اصول و قواعد ویراستاری بین‌المللی، شماره استاندارد بین‌المللی نشریات، اصول و خطی‌مشی‌های اخلاق در نشر، نشر به موقع، وب‌سایت مجله، تنوع بین‌المللی اعضای هیئت تحریریه و نویسندگان مقالات پرداخته شده است.

جدول ۱: توزیع فراوانی رعایت الزامات ساختاری معیارهای مذکور در مجلات مصوب کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور

معیار	معیارهای گزینش مجلات در نمایه‌نامه Scopus	رعایت شده		رعایت نشده	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱	ذکر معیار فرآیند داوری همتایان	۲۰۵	٪۸۸/۳۷	۲۷	٪۱۱/۶۳
۲	عنوان مقاله به زبان انگلیسی	۲۳۲	٪۱۰۰	۰	٪۰
۳	چکیده مقاله به زبان انگلیسی	۲۳۲	٪۱۰۰	۰	٪۰
٤	کلیدواژه مقاله به زبان انگلیسی	۲۳۲	٪۱۰۰	۰	٪۰
۵	فهرست منابع مقالات به انگلیسی	۲۲۴	٪۹۶/۵۵	۸	٪۳/۴۵
٦	ذکر پیروری از اصول و قواعد بین‌المللی ویراستاری	۱۰۲	٪۴۳/۹۶	۱۳۰	٪۵۶/۰۴
۷	ذکر شماره استاندارد بین‌المللی نشریات	۲۳۲	٪۱۰۰	۰	٪۰
۸	ذکر پیروی از اصول و خطی‌مشی‌های اخلاق در نشر	۲۰۴	٪۸۷/۹۳	۲۸	٪۱۲/۷
۹	نشر به هنگام	۱۷۴	٪۷۵	۵۸	٪۲۵
۱۰	وجود وب سایت فعال	۲۳۲	٪۱۰۰	۰	٪۰
۱۱	انگلیسی زبان بودن وب سایت مجله	۲۲۶	٪۹۷/۴۱	۶	٪۲/۵۹
۱۲	وجود تنوع جغرافیایی در بین اعضای هیئت تحریریه	۱۴۶	٪۶۲/۹۳	۸۶	٪۳۷/۰۷
۱۳	وجود تنوع جغرافیایی در بین نویسندگان مقالات	۸۳	٪۳۵/۷۷	۱۴۹	٪۶۴/۲۳

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که در خصوص ذکر معیار فرآیند داوری همتایان، از مجموع ۲۳۲ مجله مورد بررسی ۲۰۵ مجله(٪۸۸/۳۷) فرآیند داوری همتایان را ذکر نموده‌اند. در خصوص معیار نگارش عنوان مقاله، چکیده، کلیدواژه ها و فهرست منابع مقالات به زبان انگلیسی، یافته‌ها نشان داد که تمامی مجلات مورد بررسی دارای عنوان، چکیده و کلیدواژه به زبان انگلیسی بوده اما در خصوص نگارش فهرست منابع مقالات به زبان انگلیسی ۲۲۴ مجله(٪۹۶/۵۵) از مجلات این معیار را رعایت نموده‌اند.

سایر یافته‌های پژوهش نشان داد که در خصوص ضرورت پیروی از اصول و قواعد ویراستاری بین‌المللی، تنها ٪۴۳/۹۶ از مجلات مورد بررسی این معیار را رعایت کرده‌اند. در خصوص معیار ذکر شماره استاندارد بین‌المللی نشریات(ISSN) بر روی جلد یا صفحه شناسه ی مجلات، تمامی مجلات مورد بررسی این شماره ی استاندارد را در قسمت جلد یا صفحه شناسه ی خود ذکر کرده‌اند. در خصوص معیار ضرورت پیروی از اصول و خطی مشی‌های اخلاق در نشر، ٪۸۷/۹۳ از مجلات اصول و خط مشی‌های اخلاق در نشر را ذکر کرده‌اند. در خصوص معیار ضرورت نشر به هنگام، ٪۷۵ از مجلات دارای نظم انتشاراتی در بازه زمانی تعیین شده بودند. اما ٪۲۵ از مجلات بین یک تا چهار شماره تأخیر در انتشار داشتند.

در خصوص معیار وجود وب‌سایت فعال و به زبان انگلیسی، تمامی مجلات مورد بررسی دارای وب سایت فعال هستند. بررسی‌های بیشتر نشان داد که ٪۹۷/۷۰ از مجلات دارای وب سایت دوزبانه(فارسی و انگلیسی) هستند.

[Downloaded from payavard.tums.ac.ir on 2025-12-08]

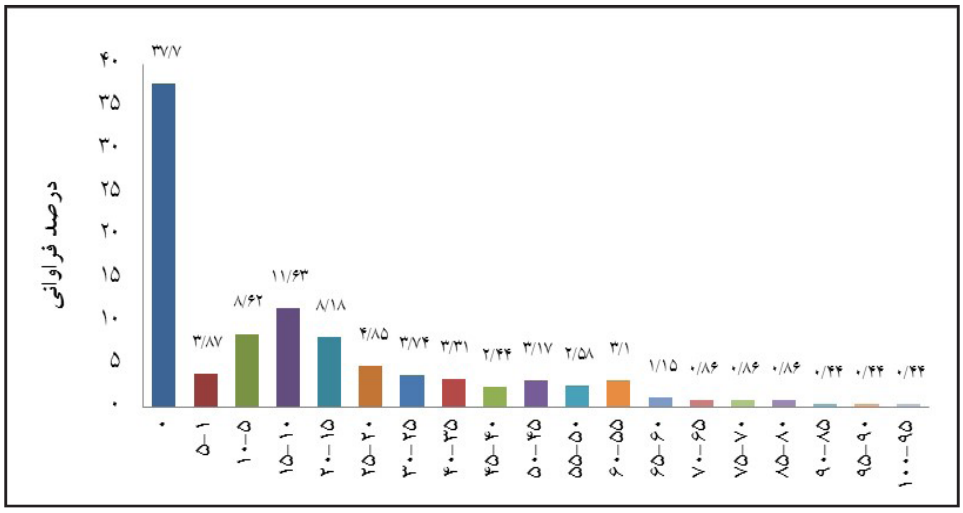

نمودار ۱: توزیع فراوانی میزان مشارکت محققان غیر ایرانی در هیئت تحریریه مجلات مورد مطالعه

در خصـوص معیـار وجـود تنـوع بین‌المللـی در بیـن اعضـای هیئـت تحریریـه مجـلات، یافته‌هـای پژوهـش حاضـر نشـان داد کـه ۸۶ (۳۷/۷٪) عنـوان از مجـلات مـورد بررسـی، تمامی اعضـای هیئت تحریریه‌شـان را محققـان داخلی تشـکیل میدهند. در مجمـوع میانگین میـزان حضـور محققان داخلـی در هیئت تحریریه مجـلات ۸۳/۸۳٪ و میانگیـن میـزان حضور محققـان غیرایرانی در هیئـت تحریریه مجلات مورد بررسـی ۱۶/۱۷٪ می‌باشـد.

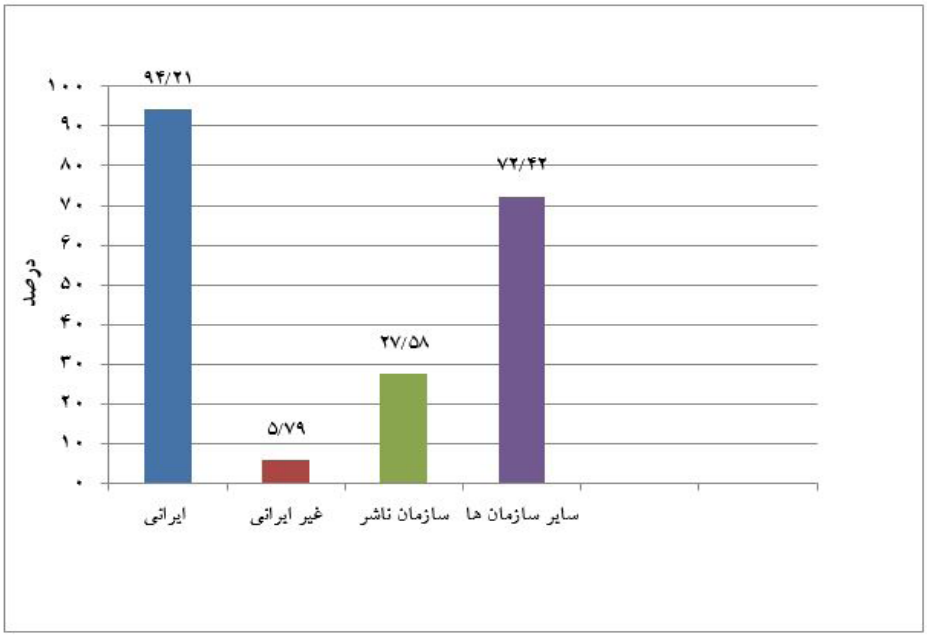

نمودار ۲: میانگین مقایسه‌ای میزان مشارکت نویسندگان

در خصـوص معیـار میـزان مشـارکت بین‌المللـی نویسـندگان در مقـالات مجـلات، یافته‌هـای موجـود در نمـودار ۲ نشـان داد کـه تنهـا ۵/۷۹٪ از نویسـندگان مقـالات دارای وابسـتگی سـازمانی خارج از ایران بوده و مابقی نویسـندگان وابسـتگی سـازمانی داخلی داشـتند. بررسـی‌های بیشـتر، موید آن اسـت کـه به طـور میانگیـن ۲۷/۵۸٪ از نویسـندگان مقـالات مجـلات را، محققـان وابسـته بـه سـازمان ناشـر مجلـه تشـکیل داده‌اند.

بحث

بـا توجـه بـه نقـش و اهمیـت نمایه‌سـازی مجـلات در نمایـه نامـه ی Scopus، لازم اسـت مجـلات مختلـف جهـت نمایـه سـازی در این نمایه‌نامه، معیارهای سـاختاری مـورد انتظار را به طـور کامـل رعایت نماینـد. فراینـد داوری همتایان یکـی از معیارهای مهـم مـورد نظر Scopus اسـت. با توجه بـه آنکه هدف اصلی انتشـار مجـلات علـوم پزشـکی، ارتقـای سـطح سـلامت و توسـعه خدمـات

[Downloaded from payavard.tums.ac.ir on 2025-12-08]

بهداشتی و درمانی است، مهمترین عملکردی که می‌توان برای این مجلات در نظر گرفت، کنترل کیفیت اطلاعات منتشر شده به منظور اشاعه ی اطلاعات صحیح و معتبر است. معمول‌ترین روشی که مجلات برای تضمین کیفیت اتخاذ می نمایند، فرایند داوری همتایان است. خوشبختانه اکثریت قریب به اتفاق مجلات این معیار را رعایت نموده‌اند. از معیارهای مهم دیگر Scopus می‌توان به وجود چکیده، عنوان، کلیدواژه‌ها و فهرست منابع مقالات به زبان انگلیسی اشاره نمود(۱۴و۱۱)، که خوشبختانه مجلات مورد مطالعه نیز این معیارها را به نحو رضایت بخشی رعایت نموده‌اند.

همچنین با توجه به آنکه ذکر پیروی از اصول و قواعد بین‌المللی ویراستاری، یکی دیگر از معیارهای مورد نظر Scopus می‌باشد، متأسفانه کمتر از نیمی از مجلات مورد بررسی از دستورالعمل ویراستاری کمیته بین‌المللی سردبیران مجلات علوم پزشکی پیروی نموده‌اند. در حالی که در پژوهش Marusic و همکاران(۲۰۱۳) اکثر مجلات حوزه ی روماتولوژی و در پژوهش Meerpohl و همکاران(۲۰۱۱) ۶۶٪ از مجلات حوزه ی طب اطفال از دستورالعمل ویراستاری کمیته بین‌المللی سردبیران مجلات علوم پزشکی پیروی نموده بودند(۱۶و۱۵).

انتشار به هنگام یا به عبارتی نظم در انتشار یکی دیگر از معیارهای مهم Scopus می‌باشد، به نحوی که هرگونه تأخیر در چاپ مانع از نمایه شدن مجلات در این نمایه‌نامه می‌گردد(۱۴و۱۱و۷). یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که ۲۵٪ از مجلات مورد بررسی، دارای تأخیر در انتشار بودند. در پژوهش رضائیان و همکاران(۱۳۹۳) در بین ۲۱۲ مجله مورد بررسی، ۷۰ عنوان مجله تأخیر در انتشار داشتند(۱۷).

از جمله معیارهای مهم مورد نظر Scopus که متأسفانه اکثریت مجلات مورد بررسی، آن را رعایت نکرده‌اند، معیار وجود تنوع جغرافیایی در بین اعضای هیئت تحریریه مجله و نویسندگان مقالات است(۱۴و۱۱). یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که میزان همکاری بین‌المللی در بین نویسندگان مقالات مجلات مورد بررسی پایین است و این مجلات در جذب محققان با ملیت‌های مختلف چندان موفق نیستند. به طوری که یافته‌ها نشان داد که تنها ۵/۷۹٪ از نویسندگان مقالات را محققان غیر ایرانی تشکیل داده‌اند. پژوهش مردانی و همکاران(۱۳۹۲) نشان داد که میزان تولیدات علمی حاصل از مشارکت بین‌المللی نویسندگان در حدود ۲۲٪ می‌باشد که بسیار پایین تر از میزان تولیدات مشارکت نویسندگان داخلی است(۱۸). همچنین پژوهش عرفان منش و همکاران(۱۳۹۲) نشان داد که تنها ۱۶/۶٪ از تولیدات علمی حوزه روان شناسی و روان پزشکی حاصل مشارکت علمی بین‌المللی نویسندگان است(۱۹). یافته‌های مطالعه مروتی و فولادوند(۱۳۹۵) نشان داد که در حوزه بیماری لوپوس بیشترین همکاری علمی با کشور ایالات متحده انجام شده است به طوری که پژوهشگران این کشور در ۹/۲۶٪ از تولیدات علمی این حوزه با محققان ایرانی مشارکت داشته‌اند(۲۰). پژوهش ستارزاده و همکاران(۱۳۹۵) نشان داد که همکاری‌های بین‌المللی نویسندگان ایرانی در حوزه علوم پایه پزشکی(سلول‌های بنیادی، پزشکی مولکولی و بیوانفورماتیک) ۲۳/۰۸٪ است که در سال‌های اخیر از روند رو به رشدی برخوردار بوده است(۲۱).

نتیجه‌گیری

براساس یافته‌های این پژوهش می‌توان چنین نتیجه‌گیری نمود که میزان پیروی مجلات علوم پزشکی کشور از معیارهای مورد انتظار Scopus، در سطح مطلوبی قرار ندارد. از این‌رو تمامی سردبیران و متولیان امور چاپ و نشر مجلات چنانچه قصد نمایه‌سازی مجلات خود را در این نمایه‌نامه داشته باشند، باید تمامی معیارهای مورد انتظار را به درستی رعایت نمایند تا شانس پذیرش و نمایه‌سازی مجلات خود را افزایش دهند. لذا پیشنهاد می‌شود دبیرخانه کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور در ارزیابی و سطح بندی هر ساله ی نشریات، جهت بهبود وضعیت و ایجاد فضای رقابتی بین مجلات، علاوه بر شاخص‌های ارزیابی فعلی خود، شاخص‌هایی نظیر پیروی از اصول بین‌المللی ویراستاری، تنوع بین‌المللی هیئت تحریریه و تنوع بین‌المللی نویسندگان را مد نظر قرار دهد.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی به شماره تصویب ۹۳/۱۰۵/ت مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۲ دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی می‌باشد. از تمامی کسانی که در دستیابی به اطلاعات ما را یاری نموده‌اند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع

1. Alijani R & Karami N. Examining the status and impact factor of Muslim scientific journals in ISI databases: A bibliographic study. Information Sciences & Technology 2010; 25(4): 597-615 [Article in Persian].

[Downloaded from payavard.tums.ac.ir on 2025-12-08]

2. Larsen PO & Von Ins M. The rate of growth in scientific publication and the decline in coverage provided by science citation index. Scientometrics 2010; 84(3): 575-603.

3. Mousavizadeh Z. Evaluation of scientific journals and their reflection in international indexing databases since the Islamic to the present: Solutions to optimize. National Studies on Librarianship and Information Organization 2001; 12(1): 8-25[Article in Persian].

4. Aminpour F & Kabiri P. Science production in Iran: The scenario of Iranian medical journals. J Res Med Sci 2009; 14(5): 313-22.

5. Noruzi A & Abdekhoda H. How to get Iranian journals better indexed by foreign databases? Health Information Management 2011; 8(4): 554-65[Article in Persian].

6. Iranian Society of Medical Editors. The Third scientific conference of the society of medical exchanges. Available at: www.Imjes.ir/files/data/ketabche-nashriat-2DAY.pdf. 2015.

7. Jalalzadeh S. Journal selection criteria indexing benefits in Embase and Scopus. Depiction of Health 2013; 4(3): 50-7[Article in Persian].

8. Shoa JF & Shen HY. Coverage of journals from mainland china in the field of emergency medicine by major international biomedicine databases. Hong Kong Journal of Emergency Medicine 2015; 22(1): 41-5.

9. Poulin S & Tomaszewski R. Open access journals in communication studies: Indexing in five commercial databases. Behavioral & Social Sciences Librarian 2014; 33(1): 3-14.

10. Mohammad Esmaeil S, Riahi A & Sohbatiha F. Qualitative and quantitative evaluation of Iranian journals in Scopus database during 2000-2012. Caspian Journal of Scientometrics 2014; 1(1): 33-9[Article in Persian].

11. Elsevier. Content policy and selection. Available at: https://www.elsevier.com/solutions/scopus/ content/content-policy-and-selection. 2015.

12. Najari A & Yousefvand M. Scientometrics study of impact of journal indexing on the growth of scientific productions of Iran. Iranian Journal of Public Health 2013; 42(10): 1134-8.

13. Abdekhoda H, Ghazi Mirsaeid SJ & Noruzi A. Evaluation of scientific production of Iranian medical domain based on the document indexed from scientific journals in chosen databases, between 2005-2009. Payavard Salamat 2010; 4(1-2): 18-30[Article in Persian].

14. Kahler O. Combining peer review and metrics to assess journals for inclusion in Scopus. Learned Publishing 2010; 23(4): 336-46.

15. Marusic A, Gasparyan AY & Kitas GD. Promoting transparent and accurate reporting of research studies in rheumatology: Endorsement of reporting guidelines in rheumatology journals. Semin Arthritis Rheum 2013; 43(2): 288-91.

16. Meerpohl JJ, Wolff RF, Antes G & Von Elm E. Are pediatric open access journals promoting good publication practice? An analysis of author instructions. BMC Pediatr 2011; 11(1): 27.

17. Rezaeian M, Hadavi M, Bakhtar M, Davvodi Salestani A & Karemian M. Evaluation of quality of English and Persian journals approved by commission for accreditation and improvement of Iranian medical journals (CAIMJ) in 2011: Successes and challenges. Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences 2014; 13(2): 163-74[Article in Persian].

18. Mardani AH, Najafi A & Sharif Moghadam H. Collaboration coefficient of researchers of Tehran university of medical sciences in international publications. Health Management 2012; 16(51): 19-29[Article in Persian].

19. Erfanmanesh M, Rohani VA, Basirian Jahromi R & Gholamhosseinzadeh Z. Investigating scientific collaboration of Iranian psychology and psychiatry research. Iranian Journal of Information Processing & Management 2013; 29(1): 137-63[Article in Persian].

20. Morovati M & Fooladvand Z. Scientific outputs of Iranian researchers in Lupus field in Scopus (1983-2015). Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences 2017; 15(10): 875-84[Article in Persian].

[Downloaded from payavard.tums.ac.ir on 2025-12-08]

21. Sattarzadeh A, Galyani Moghaddam G & Momeni E. Mapping the structure of scientific collaboration networks in basic medical sciences in the Science Citation Index during 1996 to 2013. Quarterly of Knowledge Studies 2016; 2(6): 1-20[Article in Persian].

[Downloaded from payavard.tums.ac.ir on 2025-12-08]

Adaptation Rate of Structural Requirements on the Iranian Medical Journals with the Criteria of Indexing Based on Scopus

Shahbodaghi Azam[1] (M.S.) - Farhadi Arezoo[2] (M.S.) - Shekofteh Maryam[3] (Ph.D.) - Karami Manoochehr[4] (Ph.D.)

1 Instructor, Librarianship & Medical Informatics Department, School of Allied Medical Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2 Master of Science in Librarianship & Medical Informatics, Vice Chancellor for Research and Technology, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

3 Assistant Professor, Librarianship & Medical Informatics Department, School of Allied Medical Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

4 Associate Professor, Epidemiology Department, School of Health, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

Abstract

Received: Sep 2016
Accepted: Jan 2017

Background and Aim: In the recent years the number of science research health journals has increased in Iran. These journals should be based on the standards and criteria required in international indexing database. The aim of this study was to determine the adaptation rate of structural requirements on the Iranian medical journals with the criteria of indexing based on Scopus indexing database.

Materials and Methods: This study was a descriptive-applied study done using bibliometric methods. The statistical population was all of the science research journals in health ministry on 2014. The data collection tool was the inventory control extracted from Scopus database. The data was collected and analyzed by SPSS20 software and descriptive statistics methods.

Results: The results showed that more than half of the biomedical journals were not based on the international editing statements and also, participation of the members of international editing committee was very low. The mean of international editing committee members was 83.3% and all of them were in Iran besides, participation of non Iranian authors was very low in these journals, with a participation rate of only 5.79%.

Conclusion: The Iranian medical journals did not follow the expected criteria in Scopus indexing database in a satisfaction level. Adaptation to the expected criteria can facilitate the entering and indexing procedures for these health journals in Scopus indexing database.

Keywords: Structural Requirement, Medical Journals, Indexing, Scopus

*** Corresponding Author:**
Farhadi A;
Email:
a.farhadi@umsha.ac.ir

[Downloaded from payavard.tums.ac.ir on 2025-12-08]